No. 41. **1841.**

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 6 April.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Breda*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat door den Arrondissements-IJker binnen deze Stad, B. P. BOGAERTS, tegen betaling van het daartoe staande ijkloon, van den 15. April tot den 14. Mei aanstaande, in het ijklokaal op Stads-Erve, achter het Stadhuis, dagelijks (uitgenomen Zater-, Zon- en Feestdagen), van 's morgens negen tot twaalf en des namiddags van twee tot vijf ure, zal worden gevaceerd tot de herijking van alle de, in den jare 1840 en vroeger, geijkte Lengtematen, Inhoudsmaten en Gewigten, alsmede der onderscheidene Tinnen, Blikken- en Houten-Vochtmaten.

Wordende de Ingezetenen aangemaand, om aan hunne verpligting ten deze, gedurende gemeld tijdvak, te beantwoorden, onder observatie, dat de toegang van gezegd IJklokaal niet anders dan langs de Poort van Stads-Erve uitkomende in de St. Annastraat, zal mogen plaats hebben, en met waarschuwing verder overeenkomstig art. 13 der Ordonnancie van Hun Edel Groot-Achtbaren, de heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie van den 12. Maart 1841 (Afdeeling van Politie), dat elk die na den 1. Augustus aanstaande, in den handel, Lengte-, Inhouds- en Vochtmaten of Gewigten mogt gebruiken, welke van het merkteeken der herijking van dit jaar niet zijn voorzien, zal geacht worden zich van ongeoorloofde Maten en Gewigten te bedienen, en daardoor vervallen in de boeten en poenaliteiten, bij de wetten tegen het gebruik van zoodanige Maten en Gewigten vastgesteld.

Gelasten voorts een iegelijk, voor zooveel hem aangaat, zich mede overeenkomstig den verderen inhoud van gemelde Ordonnancie te gedragen; zullende door den Commissaris van Policie en zijne Agenten op de naleving der verordeningen, omtrent het metriek stelsel van Maten en Gewigten ten stipste worden gevigileerd.

BREDA den 5 April 1841.

DE ROY vt.

Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den April.

Gisteren heeft op de Tuilerien in tegenwoordigheid van de koninklijke familie, de pligtige overgave van den kardinaalshoed aan den aartsbisschop van Lyon, *de Bonald*, onlangs tot kardinaal benoemd, welken hoed de apostolische legaat *Gallo* herwaarts had overgebragt, plaats gehad. De koning heeft zelf den hoed op des kardinaalshoofd gezet, die daarna den eed in handen van Z. M. afgelegd heeft.

— Na de aanneming van de fortificatie-wet houdt de maarschalk *Soult* zich thans ijverig bezig met aan de wijze van uitvoering te denken, waaromtrent hij in overleg is getreden met den directeur-generaal der fortificatien, den generaal *Dode de la Brunerie*. Men gelooft dat eene andere verdeeling van den arbeid zal worden beraamd; de wet zal binnen weinige dagen worden uitgevaardigd.

Een der morgenbladen zegt dat de koning zelf den eersten steen van het bastion van Aubervilliers zal leggen. Iets zekers is daarvan niet bekend, maar daar een gedeelte van den wal het park van Neuilly moet doorsnijden, is het zeer mogelijk dat de koning tegenwoordig is bij den aanvang der werkzaamheden in de nabijheid van dit zijn koninklijk verblijf.

— De kamer der afgevaardigden heeft heden na zich vele dagen achtereen met de wet omtrent het eigendom van letterkundige en kunstwerken te hebben bezig gehouden, het geheel dier wet met 154 tegen 108 stemmen verworpen. Die verwerping wordt toegeschreven aan de menigvuldige amendementen, die op het oorspronkelijk ontwerp waren gemaakt en dit uit zijn verband hadden gerukt. Vooral omtrent de vraag, of kunstenaars, na het verkoopen hunner schilderijen, nog eenig regt op het vervaardigen der gravures daarvan moeten behouden, is men het niet eens kunnen worden.

— De gewezen Spaansche regentes, koningin *Christina*, die den 23sten Venetie verlaten en den volgenden dag te Milaan gekomen is, wordt binnen eenige dagen weder hier gewacht.

— De moeder van *Darmes* is den 31sten ll., op een mandaat van het hof der pairs, in verzekerde bewaring genomen en in de gevangenis der concergerie gebragt. Gisteren morgen heeft de groot-kanselier en eenige leden der commissie van instructie van het hof zich naar de gevangenis begeven en een verhoor aan deze vrouw doen ondergaan, aan welker invloed sommige bladen de ontdekkingen en verklaringen hebben toegeschreven, die in der tijd haar zoon zou gedaan hebben.

— De gewone tijdingen uit Madrid gaan nog slechts tot den 26sten, toen derhalve de kamer nog niet geconstitueerd was. Men hield zich bij de cortes bezig met het onderzoek der geloofsbrieven, waarvan die van 144 leden reeds in behoorlijken vorm bevonden waren, zoodat men dacht dat de kamer spoedig geconstitueerd zou zijn (Volgens het in ons vorig nommer vermeld telegraphisch berigt heeft zulks den 28sten plaats gehad). Er werd te Madrid steeds veel over de benoeming van het regentschap gesproken. In geval er drie leden toe gekozen worden, zouden het waarschijnlijk de heeren *Arguelles* en *Gamboa* benevens de hertog der overwinning zijn.

— Het dagblad *le Toulonnais* deelt nadere tijdingen uit Maltha mede, tot den 11den Maart. Het blijkt daaruit dat de pest niet op het eiland zelf uitgebroken is, maar aan boord van het fregat *Castor*, hetwelk van Caiffa gekomen was en onderweg een deel van de equipagie der *Zebre*, die op de syrische kust schipbreuk geleden heeft, had aan boord genomen. Onder deze manschap heeft de pest zich geopenbaard; van de 11 aangetaste personen zijn er 9 bezweken. Het schip te Maltha gekomen en het gebeurde aldaar bekend geworden zijnde, heeft er eene algemeen ontsteltenis gewekt, die echter weder bedaarder is geworden, nadat het gebleken is dat de ziekte geen verderen voortgang nam.

— Een dagblad van Jamaica, dezer dagen te Londen ontvangen houdt de tijding in, dat de Britsche oorlogsbrik *Sappho*, welke daar aangekomen was, in het voorbij zeilen van Martinique, aldaar eene Fransche oorlogsvloot van zestien zeilen, waaronder zes zware fregatten, verzameld had gezien. Op Jamaica en de overige Engelsche West-Indische eilanden had de tegenwoordigheid dier aanzienlijke Fransche scheepsmagt in die wateren, vrij wat bezorgdheid verwekt. Dezelve schijnt intusschen grootendeels te bestaan uit de schepen die onlangs van de Plata-rivier teruggekomen zijn.

— Ter beurze van heden (2 *April*) waren genoteerd: 5 pCt. 112,60; 3 pCt. 77,95; Nap. r. 103; Spanje Ardoin 23⅞, Rom. Leening 103¼.

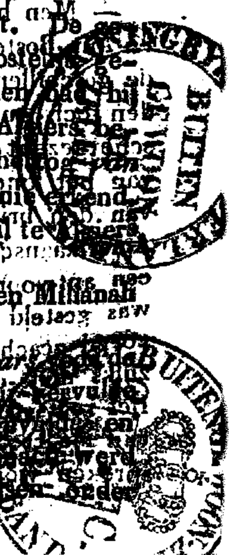
(*Van den 3den.*) Sedert gisteren merkt men reeds eene grootere bedrijvigheid op aan den arbeid der versterking van de hoofdstad. De aannemers hebben in last gekregen het aantal werklieden te vermeerderen; de troepen voor den arbeid en tot het houden der goede orde bestemd, moeten tusschen den 15den en 20sten op de hun aangewezen posten zijn. Dag en nacht wordt aan de barakken voor hun verblijf gewerkt.

Men heeft opgemerkt dat de vreemde gezanten na de aanneming van de wet, depeches naar hunne hoven hebben gezonden.

— Men heeft tijdingen uit Algiers tot den 23sten Maart. De generaal *Bugeaud* is den 18den van zijn togt naar het oostelijk gedeelte der bezittingen te Algiers teruggekomen. Den 19den had hij bij een besluit al de punten door de fransche troepen in Algiers bezet, in staat van oorlog verklaard. Den 21sten was de hertog van *Aumale* als luitenant-kolonel van het 21ste regiment van linie erkend. De hertog *van Nemours* werd in de eerste helft van April te Algiers gewacht.

Een voorgenomen togt om de garnizoenen van Medeah en Milianah van het noodige te voorzien was eenige dagen uitgesteld.

— Eergisteren is de beroemde tooneelkunstenares Mle *Mars* voor de laatste maal in den franschen schouwburg opgetreden. Zij vervulde de rol van *Elmire* in den *Tartuffe*. De zaal was geheel gevuld en de opbrengst bedroeg meer dan 6000 fr. Bij elke tusschenpoos werd de kunstenares teruggeroepen, bouquetten en lauwerkransen onder

gejuich haar toegeworpen. Zij genoot dus het zeldzame voorregt van onafgebroken en tot in haren ouderdom de onverdeelde gunst van het parijsche publiek te genieten.

— Berigten uit Zwitserland melden, dat de afgevaardigde van Aargau, in de zitting van den landdag van den 29sten, geprotesteerd heeft tegen elk besluit dat de landdag mogt nemen om dat kanton het regt te betwisten, besluiten ten aanzien der kloosters te nemen, als waartoe het als souvereine staat volkomen regt had; bepaaldelijk tegen de benoeming der commissie die den landdag een rapport nopens die zaak moest uitbrengen. In dezelfde zitting werd van wege de evengenoemde commissie uit naam harer meerderheid een rapport uitgebragt, waarin zij het besluit van de opheffing der kloosters strijdig acht met het 12de artikel der bondsacte, dienvolgens verlangt dat het kanton Aargau uitgenoodigd worde op dit besluit terug te komen, en wat het te dezen aanzien beslist heeft, voor den 15den Mei aan den Vorort mede te deelen. In geval van weigering, stelt de commissie voor, dat het eedgenootschap zulke maatregelen nemen zal als strekken kunnen tot handhaving der bondsacte. De heer *Muralt*, de rapporteur, stelde voor, dat de vergadering zich adjourneerde om over dit rapport te beraadslagen.

In deze zitting werd ook door den nuntius van den paus eene nieuwe nota ingediend, waarin hij verklaart slechts als gelastigde van den paus te zijn opgetreden, en dat men dus ten onregte in zijne eerste nota eene vreemde tusschenkomst gezien heeft.

— Berigten uit Madrid tot den 28sten spreken alleen van eene wapenschouwing die *Espartero* over 8,000 à 10,000 man troepen gehouden had, door welke hij met geestdrift ontvangen was.

— Ter beurze van heden (3 April) waren genoteerd: 5 pCt. 112,95; 3 pCt. 78,45; Napels 103,25; Sp. Ardoin 24⅛; Rom. L. 103½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den April.

Naar men verneemt, is de pruissische regering voornemens, eene proef te nemen met de electro-magnetische telegrafen, en zal er tot dat einde langs den ijzeren spoorweg tusschen Berlijn en Potsdam zoodanig een telegraaf worden opgerigt.

— Te Hannover is den 27sten Maart eene afkondiging van den minister van oorlog bekend gemaakt, inhoudende, dat, „vermits Z. M. de Koning het onder de tegenwoordige staatkundige omstandigheden noodig acht, dat de gezamenlijke reeds voor de dienst gevormde manschappen van alle wapens voorloopig nog beschikbaar blijven," de ligting van rekruten in dit jaar zal plaats hebben, zonder dat aan de manschappen van vroegere ligtingen ontslag zal verleend worden.

— Uit Rome wordt geschreven, dat H. M. de Koningin Weduwe van Spanje, alvorens die stad te verlaten, zich voor de voeten van den Paus geworpen heeft, om hare dwalingen af te zweren, en vergiffenis af te smeeken voor de onheilen, welke zij aan de Spaansche kerk berokkend heeft. De Paus had dadelijk twee kardinalen en zes hooge ambtenaren van het Vatikaan doen komen, om in hunne tegenwoordigheid de openlijke bekentenis der Koningin te ontvangen. Nadat de Paus haar vergiffenis verleend had, werd gemelde verklaring in geschrift gebragt, door de Koningin onderteekend en in de Pauselijke archieven nedergelegd.

— Men verneemt uit Alexandrie, van den 6 Maart, dat de Britsche scheepsvoogd *Napier* van daar was afgezeild, waarschijnlijk om zich naar Marmorizza of Kandia te begeven. *Mehemed* Ali was naar Cairo vertrokken, om met *Ibrahim* raad te plegen.

ENGELAND.

LONDEN, den 3den April.

In de zitting van het huis der lords van dingsdag, heeft lord *Melbourne* op de vraag van den hertog van *Wellington* verklaard, dat zijn voornemen is het parlement van den 6den tot den 22sten April te adjourneren.

— De *Courier* verzekert dat de herwaarts gekomen spaansche gezant *Gonzales* met onze regering de grondslagen zou gelegd hebben voor een nieuw handelstraktaat tusschen Spanje en Engeland.

— Men heeft hier thans tijdingen uit Washington tot den 13den en uit Boston tot den 16 Maart ontvangen. Zij behelzen omtrent de geschillen met Engeland niets van beslissenden aard, maar worden toch gunstig beschouwd voor het behoud des vredes. De engelsche gezant had bij het afzenden der berigten voldaan aan den last van het londensch kabinet, en op de dadelijke in vrijheid stelling van den britschen overste *Mac-Leod* aangedrongen. De Noord-Amerikaansche regering schijnt op deze vordering aan den gezant een antwoord te hebben gegeven, dat in eenen verzoenenden geest was gesteld; echter schijnt de voorzitter der republiek zich niet bevoegd geacht te hebben om *Mac-Leod* in vrijheid te stellen, daar zulks met de onafhankelijkheid der regterlijke magt zou strijden. Het regtsgeding zou dus voortgang hebben en wel in de laatste dagen van Maart; doch men twijfelde niet of de beschuldigde zou vrijgesproken worden. De thans op eene officiele wijs gebleken omstandigheid dat *Mac-Leod* op last der regering de *Caroline* vernield had, zou de grond der vrijspraak uitmaken, naar het voorbeeld van hetgeen tijdens den onafhankelijks-oorlog in een dergelijk geval had plaats gehad. Het vermoeden der vrijspraak werd nader bevestigd door de omstandigheid dat *Mac-Leod* van Lockport naar Albany, waar de gemoederen minder opgewonden zijn, is vervoerd, om aldaar teregt te staan. De New-Yorksche bladen, die nog onlangs *Mac-Leod* als een moordenaar wilden ter dood veroordeeld hebben, voeren thans een bedaarden toon, en bepalen zich tot het betoog dat de regtspleging voortgang moet hebben, tevens duidelijk latende doorblinken dat zij eene vrijspraak voorzien.

— Den 9den had de voorstelling van het corps diplomatique plaats gehad, hetwelk den nieuwen president met deszelfs komst aan het bestuur kwam geluk wenschen. Men vindt in de Amerikaansche dagbladen de aanspraak van den Engelschen gezant, die uit naam van het corps diplomatique het woord voerde, en het daarop gegeven antwoord van den president. De heer *Fox* zeide, onder anderen dat men met blijdschap den president in zijn adres had hooren verklaren, hoe verlangend hij was, om den vrede tusschen de Vereenigde Staten en de vreemde Mogendheden te handhaven; en dat men in des presidents persoonlijk karakter en eigenschappen den besten waarborg vindt, dat zijne pogingen daartoe met den besten uitslag zullen bekroond worden. Het antwoord des presidents, voor zoo verre het op deze aanspraak sloeg, was als volgt: „De in mijne rede uitgedrukte gevoelens zijn die, welke mijn gedrag zullen leiden, zoolang het bestuur in mijne handen zal wezen. Nog onlangs een lid van het volk uitmakende, en regtstreeks uit deszelfs midden aan het bewind gekomen, kan ik met zekerheid beweren, dat ik, met aldus te handelen, door deszelfs onverdeelde goedkeuring zal ondersteund worden."

Nopens de grenskwestie, wordt in de jongste berigten uit Amerika niets gemeld.

— Den 13den Maart is de geheele kust van New-York tot Boston door een geweldigen orkaan bezocht geworden, waardoor de scheepvaart aanmerkelijk geleden heeft. Tot nog toe is de stoomboot *President*, die reeds den 11den Maart New-York verlaten had, hier niet aangekomen en dit baart nu des te meer bezorgdheid.

De handelszaken waren bij voortduring te New-York en te Philadelphia zeer stil; men is niet vreemd van het denkbeeld dat de voortdurende geldverlegenheid in de Vereenigde Staten almede eene reden is die aan het behoud des vredes doet denken.

— Gisteren waren alhier genoteerd: 3 pCt. gec. 89¾; Ned. 2½ pCt. 51 drie achtste; 3 pCt. 89¾; Spanje 23⅝; Portugal 20¾; Braz. 69½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 4den April.

Reeds gisteren werd van verschillende zijden verzekerd, dat eene nieuwe ministeriele combinatie gevormd was, dat de koning zijn besluit genomen had en de benoemingen heden in den *Moniteur* zouden verschijnen. Al hoewel dit laatste nu het geval niet is, blijft men toch volhouden dat de zaak haar beslag bekomen heeft en een ministerie is zamengesteld uit leden die de beide partijen zouden kunnen bevredigen. Verschillend zijn echter de namen die worden opgegeven. Behalve de heeren *de Muelenaere*, *Nothomb* en *Dumon Dumortier*, noemt men nog de heeren *Goblet*, *Desmaizières*, *Nijpels*, *van Praet* en *de Behr*, die in de combinatie zouden begrepen zijn. De tegenwoordige ministeriele bladen bereiden zich reeds voor, in weerwil van 't geen omtrent het nieuwe verzoenende ministerie gezegd wordt, hetzelve eenen geduchten oorlog aan te doen.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft hare zittingen tot den 20sten April geschorst. De senaat is tegen Dingsdag aanstaande weder bijeengeroepen.

— De heer *Dujardin*, tegenwoordig zaakgelastigde bij de Hanzeesteden, is sedert eenige dagen van Hamburg te Brussel teruggekomen. Naar men zegt zal hij, alvorens naar zijn post terug te keeren, de zittingen der gemengde commissie van liquidatie te Utrecht bijwonen, waarmede, ook bij den ijverigsten arbeid, nog wel ruim drie maanden verloopen zouden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den April.

Z. M. heeft benoemd tot mededirecteur van de Nederlandsche bank den heer *John Melvil*.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat Z. M. Hoogstdeszelfs voorgenomen bezoek aan de hoofdstad tot na het Paaschfeest zou hebben uitgesteld.

— Z. M. heeft aan den generaal-majoor *J. Hulst* vergund het dragen van het kruis van de militaire Willemsorde met brillanten omzet, 't welk het gezamenlijke corps officieren van de voormalige 3de afdeeling infanterie, waarover die hoofdofficier als kolonel het bevel heeft gevoerd, hem als een bewijs van achting en aandenken wenscht aan te bieden.

Door den directeur-generaal van oorlog is ter kennis van ouders of voogden gebragt, dat behalve het aantal jongelingen, die dit jaar voor de onderscheidene wapenen en vakken als kadet op de koninklijke militaire akademie, blijkens vroegere aankondiging, zullen kunnen geplaatst worden, er ook nog *twee* kadetten *door den watersstaat in Nederland* aan gezegde Akademie zullen worden geadmitteerd.

Uit Nijmegen wordt van den 2den gemeld:

„Wij vernemen, dat de staf en de 3 compagnien van het korps mineurs en sappeurs, alhier in garnizoen, den 14 dezer naar Arnhem zullen marcheren. Ook de kompagnien, te Maastricht en Bergen-op-Zoom in garnizoen, zullen zich derwaarts begeven. Heden morgen is van hier naar Delft vertrokken een detachement artillerie, van het voormalige 1ste bataillon veldartillerie, bestaande uit 5 officieren en 162 onder-officieren en manschappen. Aanstaanden Maandag zal een dergelijk detachement naar Breda vertrekken, sterk 5 officieren en 86 onder-officieren en manschappen. Dienzelfden dag zullen uit Grave alhier aankomen twee kompagnien veldartillerie, sterk 5 officieren en manschappen en 42 paarden, om alhier in garnizoen te verblijven.»

In de ll. Vrijdag door de Nederlandsche Handelmaatschappij te Amsterdam gehouden veiling van 2512 kisten Java-indigo, en 19 kisten Java-cochenille, is alles contant verkocht. De indigo heeft van f 1,05 tot f 5,25, de cochenille van f 1,50 tot f 3,35 gegolden.

Dezer dagen zijn, door een der meest verwijderde onderaardsche gangen van den St. Pietersberg te Maastricht, twee lijken gevonden, welke aan de overgebleven monteeringen herkend zijn voor grenadiers van de Fransche regementen nº. 17 en 18. Deze ongelukkigen behoorden tot die soldaten, van welke men wist dat zij, bij de laatste belegering der stad, door nieuwsgierigheid gedreven, zich in den berg begeven hadden en aldaar verdwaald zijn. De lijken zelve zijn door de droogte der plaats zeer wel bewaard en als mummies geworden.

DE CHINESCHE VELDTOGT.

Een officier in betrekking van secretaris tot de diplomatische zending behoorende, die de britsche vloot in de wateren van China vergezelde, heeft dezer dagen te Londen een verhaal uitgegeven van den eersten veldtogt der Britten tegen het hemelsch koningrijk. De schrijver, die deel genomen heeft aan de bemagtiging van het eiland Chusan, die den admiraal in de golf van Petche-li gevolgd heeft, en tegenwoordig geweest is bij de zamenkomst van den mandarijn Kesren en den kapitein Elliot, bevond zich den 4den November ll. nog te Makao, den 1sten Januarij was hij te Bombai en den 15den Februarij reeds te Londen. Dit is wel de spoedigste reis die nog is gedaan geworden. Sedert zijne terugkomst in Europa is nog slechts ééne brievenmaal uit Indië aangekomen; zijn boek [illegible] men reden heeft te verwachten, vol belangrijke bezonderheden, zoodat het zeker niet ongevallig zal zijn eenige uittreksels er van te lezen.

„De expeditie, waarvan de toebereidselen en het bestier aan de zorg van lord Auckland opgedragen waren, bestaat uit vier regementen Europeanen; het 18de, 26ste, 37ste en het 49ste regiment, uit twee regimenten indische cipaijers, enkel uit de vrijwilligers gekozen, uithoofde de godsdienstige vooroordeelen der Indiers beletten zich op zee te wagen, uit eene brigade artillerie door het presidentschap Madras geleverd, en uit een detachement van het geniekorps. Het eskader is sterk drie linieschepen van 74 stukken, de *Melville*, de *Wellesley* en de *Blenheim*, twee fregatten van 46 stukken, de *Druid* en de *Blonde*, vijf korvetten met bedekte batterij, acht korvetten en brikken, vier gewapende stoombooten, in het geheel twee en twintig oorlogsvaartuigen. Bovendien, huurde men in Bengalen transportschepen ieder met twee stukken bewapend, te zamen ongeveer 12000 tonnen inhouds bevattende; zij moesten voor negen maanden levensmiddelen aan boord hebben; steenkolen voor de stoombooten werden als ballast medegenomen.

Middelerwijl men aan de uitrusting der expeditie bezig was stierf de admiraal sir Fredrik Matland; het opperbevel over de expeditie werd daarop gegeven aan den admiraal sir Georges Elliot, die op dat tijdstip aan de Kaap de Goede Hoop het bevel voerde, en ondanks al den spoed waarmede hij afreisde, eerst in de haven van Chusan bij de expeditie kon komen.

Het bevel over de troepen werd toevertrouwd aan den kolonel Burrell.

Behalve het aan den admiraal Elliot opgedragen militair gezag, had hij ook diplomatieke volmagten. Hij, benevens zijn neef, de kapitein Charles Elliot, bewindhebber van den britschen handel te Canton, verkregen den titel van gevolmagtigden. Verscheidene personen, waaronder de schrijver van dit werkje, werden aan deze zending toegevoegd. Een brief, waarin de bezwaren en de vorderingen van het engelsch gouvernement waren uiteengezet, moesten de gevolmagtigden terstond na de komst van de expeditie te Canton, of op een ander geschikt punt, naar het hof van Peking opzenden.

Een der eerste ondernemingen die men op het oog had was het in bezit nemen van een eiland dat tot depôt voor de troepen en het materieel kon strekken, en eenmaal een geschikt handelsetablissement kon worden. Men dacht eerst aan het eiland Lanto, aan den mond der rivier van Canton gelegen, maar van dit ontwerp werd weder afgezien. Men meende te regt dat het beter was in het noorden van China, in de nabijheid van deszelfs hoofdstad krijgswerkdadigheid te toonen, indien men op de gemoederen wilde werken en een spoedig resultaat verkrijgen. Men wierp dus het oog op het eiland Chusan, welks ligging, aan den mond van den Yang-tse-Kiang, en gevolgelijk voor het handelsbelang eene veel betere operatie-basis gaven. De genoemde groote rivier kan met regt de hartader der gemeenschap van het geheele chinesche rijk en de bron van deszelfs binnenlandschen rijkdom genoemd worden. Hare uitgestrektheid en gemakkelijke vaart maken haar tot eene der schoonste rivieren van de wereld; door middel van haar kan het centrale gedeelte van China in zijne behoeften voorzien en zich de nodige middelen van bestaan verschaffen, gelijk het noordelijk gedeelte, voor wat den koophandel betreft, van haar afhangt. De rivier Yang-tse-Keang is met den Peiho door middel van een kanaal, het keizerlijk kanaal genoemd, vereenigd; een bewonderenswaardig werk, waardoor de handelproducten van het midden en zelfs van het zuidelijk gedeelte des rijks tot naar die noordelijke rivier gevoerd worden, waar het kanaal, nabij eene stad, Teong-Sing genoemd, op ten hoogste veertig mijlen afstands van Peking, in de rivier uitkomt. Deszelfs zuidelijke arm werpt zich in den Yang-tse-Keang, vijftig mijlen benedenwaarts Nanking. De voordeelen van eenen militairen post aan de monding van deze rivier waren blijkbaar. Chusan werd dus gekozen om het hoofdkwartier en de depotplaats onzer militaire magt te zijn.

De opperbevelhebber moest, nadat men zich te Chusan gevestigd had, zich vervolgens noordwaarts naar den mond van den Peiho rigten, en trachten zich van daar in gemeenschap te stellen met het hof van Peking.

Vele personen waren van gedachten dat de bevolking der provinciën Fokien en Tche-Keang vijandig gezind waren jegens hare tartaarsche overheerschers; men hield het dus nuttig om deze genegenheid tot den opstand aan te kweeken. Het eenige dat wij echter bevonden met de waarheid overeen te stemmen, was, dat de bevolking van het eerste dier gewesten de fijnste speculanten en de stoutste smokkelaars van dit geheele kustgedeelte is; maar onze proclamatiën, onze oproepingen tot opwekking van den volksgeest en het volksgevoel bleven zonder eenige vrucht.

Daar de vaart in de maanden Julij, Augustus en September zeer gevaarlijk is en de noordoostmousson in dit jaargetijde in al de indische zeeën, en in die van den indischen archipel het meeste heerscht, was het voor de expeditie van het grootste belang om vóór dat tijdstip, dat welk zich gewoonlijk door verschrikkelijke stormen kenmerkt, de Chinesche wateren te bereiken. De commodore sir Gordon Bremer, die als tweede bevelhebber over de vloot werd aangesteld, kreeg de order om, slechts tot den 21sten Mei te Singapore, het bepaalde eerste vereenigingspunt voor de vloot, den admiraal Elliot af te wachten.

Den 8sten Mei 1840 vertrok ik van Calcutta op de korvet met bedekte batterij de *Conway*, waarvan de kapitein mij welwillend de overvaart aan boord had aangeboden. Door zachte en veranderlijke winden voortgedreven, kwamen wij eerst den 27sten des morgens te Singapore. De invaart van de haven kenmerkt zich door eene menigte kleine eilandjes van kegelvormige gedaante, tot aan het watervlak der zee rijk met boomen begroeid, en van welker hoogste gedeelte men van verre het hooge land van Malacca en de blaauwe streep der lage gronden van Sumatra ontdekt. Daar ziet men nog de Maleische *proha* onder de takken van het geboomte, die zich als een gewelf boven het water uitbreiden, vlugten en van het eene eiland voortschieten, om zich onder het lommerrijk gebladerte van het andere te verschuilen. Hare lange, bevallige gedaante, met twintig of dertig roeispanen, die bij het maanschijnsel de zee doen flikkeren, geven het denkbeeld eener spookselboot die over de stille watervlakte heenglijdt. Nog wordt de zeerooverij stout in deze wateren gepleegd, en ongelukkig het weerlooze of slecht gewapende handelsvaartuig, dat in de klaauwen dier roofvaartuigen valt.

De stad Singapore bestond nog niet na omtrent twintig jaren geleden en thans is het eene plaats waarvan de handel die van Bombay evenaart; de stad zelve is klein. In eene vlakte aan den voet van eenen heuvel, waarop het paleis van den gouverneur gebouwd is, ziet men de *bangalos* (woningen) der kooplieden, die het uitzigt op de zee hebben. Eene bijzonderheid, waaraan men de nog slechts kort geleden stichting der stad kan kennen, is het groot getal tijgers, dat men, in den omtrek der stad hoort brullen, en die somwijlen tot in de tuinen en huizen der bewoners doordringen.

Het eiland Singapore is de Botany-baai van Hindostan; derwaarts worden de misdadigers van de drie presidentschappen gedeporteerd, en worden er gebruikt om de *jungles* (bamboesbosschen) tot bebouwbaar land te maken, om wegen aan te leggen en te onder-

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.

houden. Het grootste gedeelte der bevolking bestaat uit Chinezen, wier ouders vroeger uit het Hemelsche rijk zijn geweken. Het zijn de ondernemendste en onvermoeidste landbouwers die men vinden kan, met betrekking tot hunne kracht en werkzaamheid, verre te verkiezen boven de zwartere indische bouwlieden en die der aangrenzende landen.

Een der voorwerpen welke mijne nieuwsgierigheid te Singapore wenschte bevredigd te zien, was het gezigt van den opiumrooker in zijnen hemel; dit is een schrikinboezemend schouwspel, alhoewel bij de eerste aanschouwing minder afschuwwekkend dan dat van den dronkaard die door zijne lage hartstogt tot beneden het dier is verlaagd. Desniettemin heeft de stompe glimlach en de doffe gevoelloosheid van den opiumrooker iets afgrijslijker dan de verdierlijking van den dronkaard. Het medelijden neemt de plaats van elk ander gevoel in, wanneer men de bleeke wangen en de matte oogen van het slagtoffer ziet, dat door de kracht van het vergif geheel overwonnen is.

Eene midden in de stad gelegen straat is geheel gevuld met de opiumwinkels; daar ziet men des avonds, na den afloop van het dagwerk, eene menigte ongelukkige Chinezen heensnellen om hunne verfoeijelijke hartstogt te voldoen. De kamers waarin zij zich neêrzetten en rooken, zijn in de rondte met eene soort van houten canapé's bezet, die eene leuning of steunpunt hebben, om het hoofd te doen rusten; meestal treft men daarneven een vertrek aan voor het spel bestemd. De pijp van den opiumrooker is een riet van ongeveer een duim middellijn; de opening in den pijpenkop, door welke opening de opium gedaan wordt, is niet wijder dan een speldeknop. De opium wordt een welriekenden geur gegeven; er is zeer weinig noodig om eene pijp te vullen; de rook dringt sterk de longen in, even als of men de indische *houka* (waterpijp) rookt. Voor een nieuweling zijn een of twee pijpen reeds eene genoegzame dosis, maar die aan den opium gewoon is, kan gedurende uren lang rooken. Aan het hoofd van iedere canapé bevindt zich eene kleine lamp, want de opium moet aangestoken worden middelerwijl de rooker ophaalt, en daar het vrij moeijelijk is de pijp behoorlijk te vullen en aan te steken, is er meestal een bediende bij den rooker bij de hand, om hem in een en ander behulpzaam te zijn.

Eenige dagen aan dit verschrikkelijk vermaak gewijd, vooral wanneer het buitensporig genoten wordt, zijn genoegzaam om het gelaat eene ziekelijke bleekheid en het oog een doffen matten glans te geven; in weinige maanden, soms binnen weinige weken is de sterke welvarende man door gebruik van den opium in een verstompt wezen veranderd, van wien weinig meer dan een geraamte overblijft. De taal heeft geen woorden om het lijden van die ongelukkigen uit te drukken, wanneer men hen na eene lange gewoonte, het gebruiken van dit vergif wil onthouden, en hunne levenskracht schijnt slechts opgewekt te worden, wanneer zij tot eene zekere hoogte deszelfs werking ondervinden. Ten negen uren des avonds kan men, in de aan de hun verderf gewijde huizen, deze treurige slagtoffers in al de graden van den staat der opiumbeneveling aanschouwen. Sommigen hunner kregen half [illegible] hunne vreeslijken lust, dien zij gedurende den dag met groote moeite hebben moeten bedwingen, te voldoen; anderen, onder den invloed van de eerste pijp, lagchen en praten wartaal, terwijl op de nabijstaande canapés andere ongelukkigen bewegingloos en kwijnend liggen, met een stompen glimlach op het gelaat, te zeer overmeesterd door de werking van het vergif, om acht te geven op hetgeen rondom hen voorvalt, geheel verzonken in hun verderfelijk vermaak. Het laatste tooneel van dit treurschouwspel ziet men gewoonlijk in een meer afgelegen vertrek van het huis, een waar doodenhuis; daar liggen als lijken uitgestrekt de zoodanigen, die tot dien zoogenaamden staat van verrukking zijn gekomen, welke de opiumrooker waanzinnig zoekt; een volkomen beeld van den eigenlijken doodslaap, waartoe zijn blinde dwaasheid hem weldra brengen zal.

(*Het vervolg hierna.*)

Onlangs is er te Londen, eene kleine, doch zeer belangrijke brochure in het licht verschenen, waarin een kort overzigt wordt gegeven der uitgaven, die Engeland genoodzaakt was te doen, gedurende de oorlogen tegen Frankrijk van af den jare 1688. Wij ontleenen daaruit het volgende, zonder echter voor de naauwkeurigheid der cijfers te willen instaan.

1. Revolutie-oorlog van 1688-1697, tot aan den vrede van Rijswijk. In dezen oorlog had Engeland Frankrijk tot vijand; Holland, Oostenrijk, Pruissen, Savoyen en Spanje tot geallieerden. De voornaamste gebeurtenissen van dezen oorlog waren de veldslagen aan de Boyne, la Hogue, Steinkirchen, en Neerwinden. Van denzelven dagteekent het bestaan der nationale schuld. Gedurende dezen negenjarigen krijg, beliepen de belastingen 400,000,000 fr. en de leeningen 500,000,000 fr. De totale uitgaven dus 900,000,000, terwijl de jaarlijksche uitgave 100,000,000 fr. bedroegen. De armenbelastingen werden gemiddeld op 18,000,000 gerekend, en de gemiddeld van het quater graan was 55 fr.

2. Spaansche erfopvolgings-oorlog van 1702-1713 tot den vrede van Utrecht. In dezen oorlog had Engeland, Frankrijk en Spanje tot vijanden; Holland, Oostenrijk, Savoye en Portugal tot bondgenooten. De voornaamste gebeurtenissen, uit dezen oorlog ontsproten, waren de veldslagen van Hochstadt, Ramillies, Oudenaarde, Malplaquet en Denain. Engeland bemagtigde Gibraltar, Minorca, Nieuw Schotland en New-Foundland. Gedurende dezen elfjarigen krijg beliepen de belastingen 750,000,000 fr. en de leeningen 812,500,000 fr. De jaarlijksche uitgaven bedroegen 117,000,000 fr., de armenbelastingen 18,000,000, en gemiddelde prijs des quarters graan was 55 fr. 50 c.

3. Oostenrijksche erfopvolgings-oorlog van 1740 tot 1748, tot aan de vrede van Aken. In dezen oorlog had Engeland, Frankrijk en Spanje tot vijanden, Oostenrijk, Holland en Sardinië tot geallieerden. Gedurende dezen negenjarigen oorlog waren de belastingen 625,000,000 fr. en de leeningen 725,000,000 fr. de jaarlijksche uitgaven 150,000,000 de armen-belastingen 12,500,000 fr. en de middelprijs der granen 40 fr. 10 c.

4. Zevenjarigen oorlog van 1756-1763 tot aan den vrede van Parijs. In dezen krijg had Engeland, Frankrijk, Spanje, Oostenrijk en Rusland tot vijanden, en Pruissen tot bondgenoot. Frankrijk verloor Canada; Engeland veroverde Bengalen, Canada, de Kaap Breton, Tabago, enz. Gedurende dezen oorlog beliepen de belastingen 1,300,000,000 en de leeningen 1,500,000,000, de jaarlijksche uitgaven 400,000,000, de armengelden 25,000,000 fr. en de middelprijs der granen 49 fr. 35 cts.

5. Amerikaansche onafhankelijkheids-oorlog van 1775—1783, tot den vrede van Versailles. In dezen oorlog had Engeland, Frankrijk, de Vereenigde Staten, Spanje en Holland tot vijanden en geene bondgenooten. Engeland verloor de Vereenigde Staten, Minorca, Tabago en de Floridas. Gedurende dezen achtjarigen oorlog bedroegen de belastingen 800,000,000 fr., en de leeningen 2,600,000 fr., de jaarlijksche uitgaven 425,000,000 fr. de armengelden 43,000,000 francs, en de middelprijs der granen 60 francs 60 centim.

6. Fransche revolutie-oorlog van 1793—1802, tot aan den vrede van Amiens. Engeland had Frankrijk, en van 1796 ook Spanje tot vijand; tot 1795 had het Spanje, Holland, Pruissen, Oostenrijk, Rusland en Portugal tot bondgenooten. Frankrijk verloor zijne magt in Indie, Engeland overwon Malta, Trinidald en Coromandel. De belastingen bedroegen in deze 9 jaren 6,587,000,000, en de leeningen 5,012,000,000; de jaarlijksche uitgaven 1,288,500,000 fr.; de armengelden 87,500,000, en de middelprijs der granen was 98 fr., 10 cts.

7. Oorlog tegen *Napoleon* van 1803—1815 tot aan den vrede van Parijs. Engeland had in dezen oorlog Frankrijk, Spanje tot 1808, de Vereenigde Staten sedert 1812, tot vijanden, en Oostenrijk, Pruissen, Rusland en Spanje, sedert 1808, en Portugal tot bondgenooten. Gedurende deze twaalfjarige oorlog beliepen de belastingen 19,262,000,000 fr. en de leeningen 9,713,000,000 fr., de jaarlijksche uitgaven 2,414,000,000 fr.; de armenbelastingen 137,000,000 fr. en de gemiddelde prijs der granen der quater was 115 fr. 80 centim.

Dus is Engeland in 153 jaren, die sedert de revolutie van 1668 zijn verstreken, 65 jaren in oorlog met Frankrijk geweest, die te zamen 72,535,000,000 hebben gekost, en waarvan 51,725,000,000 fr. door de belastingen, en 20,810,000,000 fr. door leeningen zijn opgebragt.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.